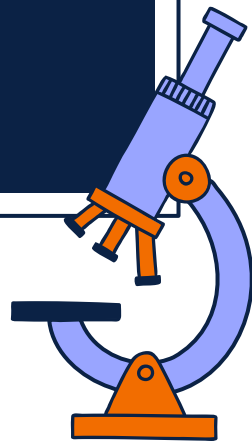

SPATIALLY RESOLVED TRANSCRIPTOMICS

Phân tích hệ phiên mã theo cấu trúc không gian

Nguyễn Minh Huyền
TS. Nguyễn Hồng Quang

MỤC LỤC

01

GIỚI THIỆU

Giới thiệu về hệ phiên mã theo cấu trúc không gian

02

CÔNG NGHỆ VISIUM

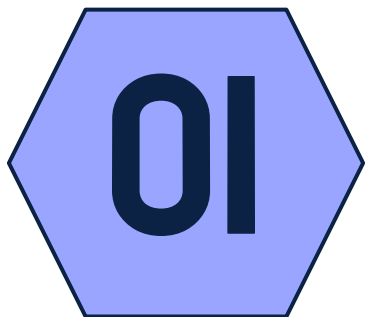
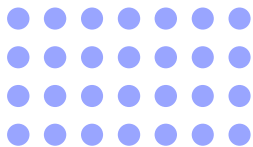
Công nghệ phân tích hệ phiên mã theo cấu trúc không gian của 10X Genomics

03

STLEARN

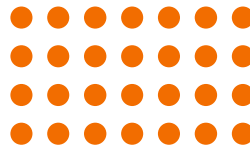
Một phương pháp ứng dụng phân tích tổng hợp dữ liệu về phiên mã không gian

GIỚI THIỆU

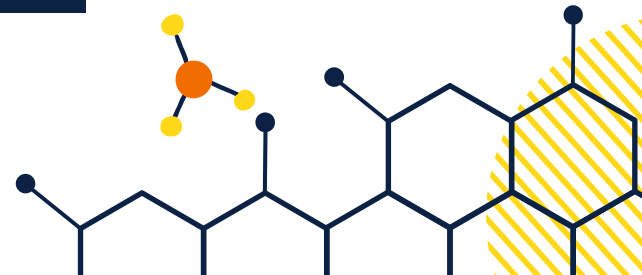
Giới thiệu về hệ phiên mã theo cấu trúc không gian

TẠI SAO LẠI THEO CẤU TRÚC KHÔNG GIAN ?

Định vị vị trí rất quan trọng

TẠI SAO LẠI THEO CẤU TRÚC KHÔNG GIAN ?

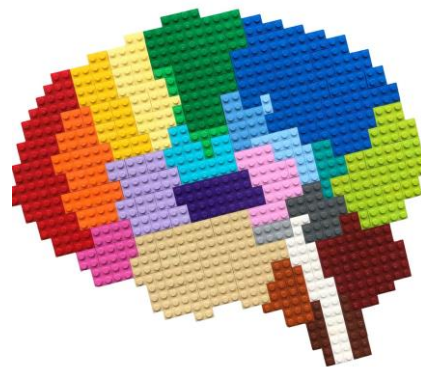
Định vị vị trí rất quan trọng

Giải trình tự tế bào đơn

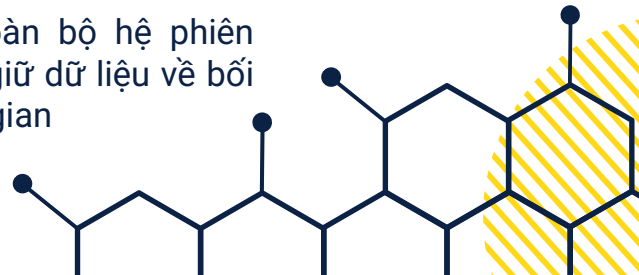

Tìm ra các loại tế bào cùng những biểu hiện gene của nó nhưng mất đi thông tin về vị trí

Giải trình tự tế bào đơn theo cấu trúc không gian

Phân tích toàn bộ hệ phiên mã mà vẫn giữ dữ liệu về bối cảnh không gian

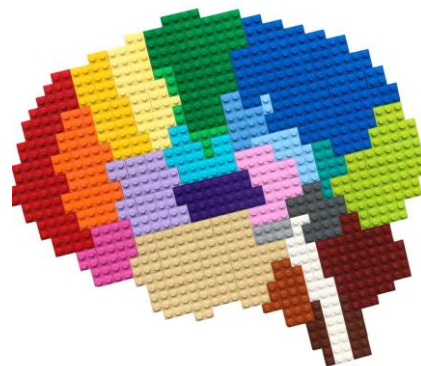

TẠI SAO LẠI THEO CẤU TRÚC KHÔNG GIAN ?

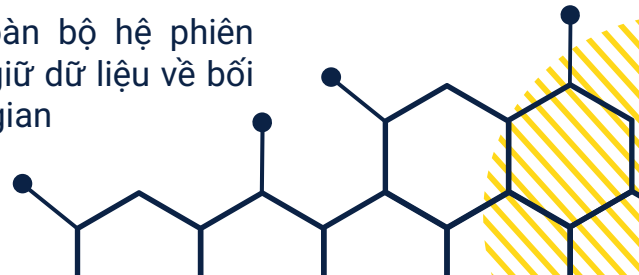
Định vị vị trí rất quan trọng

- Bản đồ biểu hiện gene được xây dựng dựa trên việc lồng ghép hình ảnh H&E chụp lát cắt mô với bộ phiên mã của từng vị trí trên mô
- Không cần phân tách mô để phân tích hệ phiên mã
- Giữ lại tổ chức, phân bố của môi trường mô và tế bào
- Nhận diện loại tế bào trong bối cảnh mô gồm nhiều thành phần

Giải trình tự tế bào đơn theo cấu trúc không gian

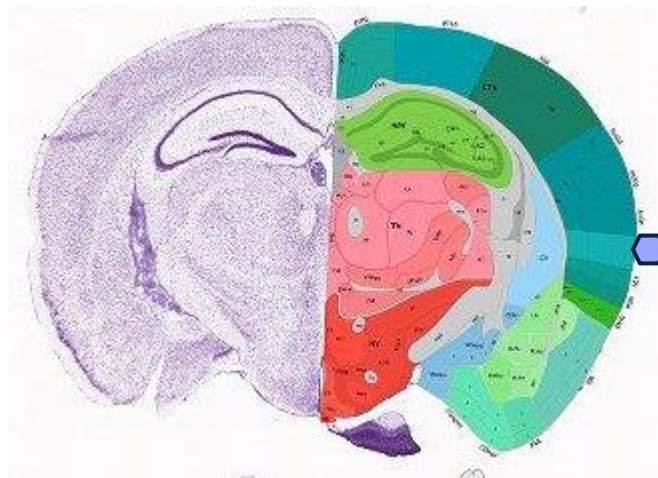
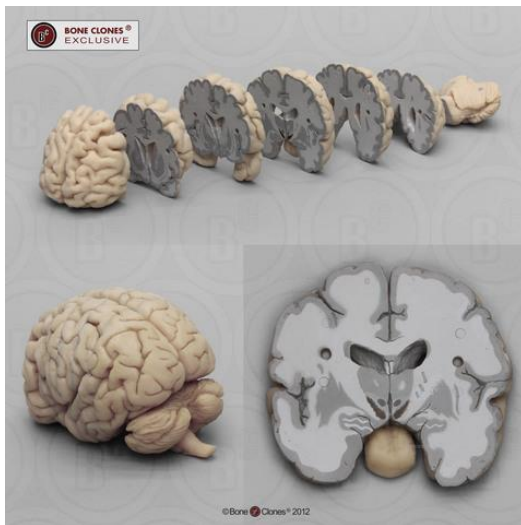

Phân tích toàn bộ hệ phiên mã mà vẫn giữ dữ liệu về bối cảnh không gian

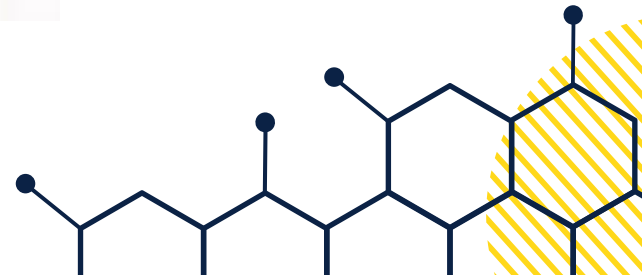

TẠI SAO LẠI THEO CẤU TRÚC KHÔNG GIAN ?

Định vị vị trí rất quan trọng

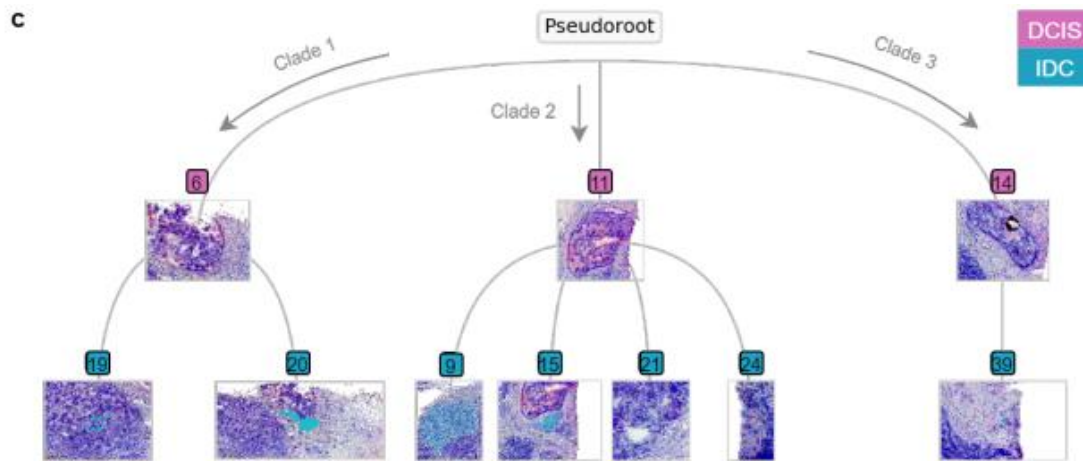
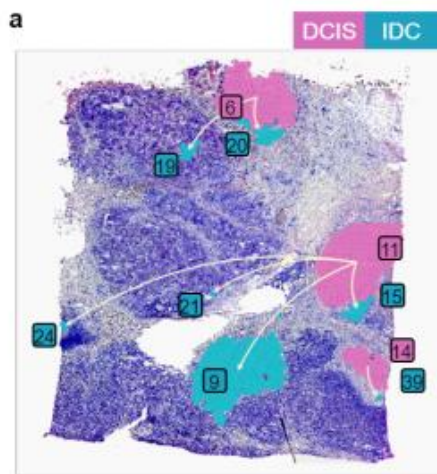

LẮT CẮT ĐỨNG
NGANG CỦA NÃO
CHUỘT

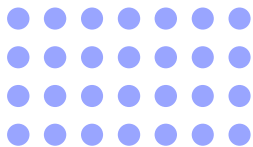
TẠI SAO LẠI THEO CẤU TRÚC KHÔNG GIAN ?

Định vị vị trí rất quan trọng

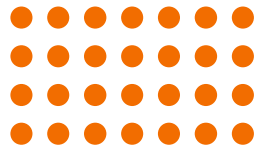
Minh họa quỹ đạo của vùng Ung thư biểu mô tuyến vú thể ống tuyến không xâm nhập (DCIS) và Ung thư biểu mô ống dẫn sữa xâm lấn (IDC)

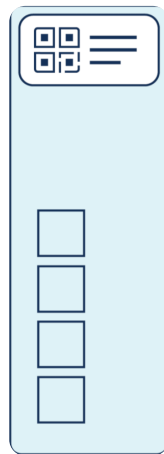

CÔNG NGHỆ VISIUM

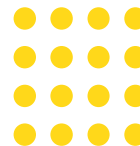
Công nghệ phân tích hệ phiên mã theo cấu trúc không gian của 10X Genomics

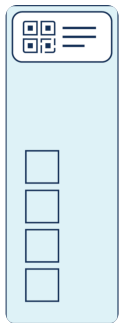
WORK FLOW

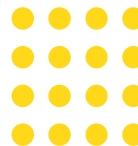
Chuẩn bị mẫu

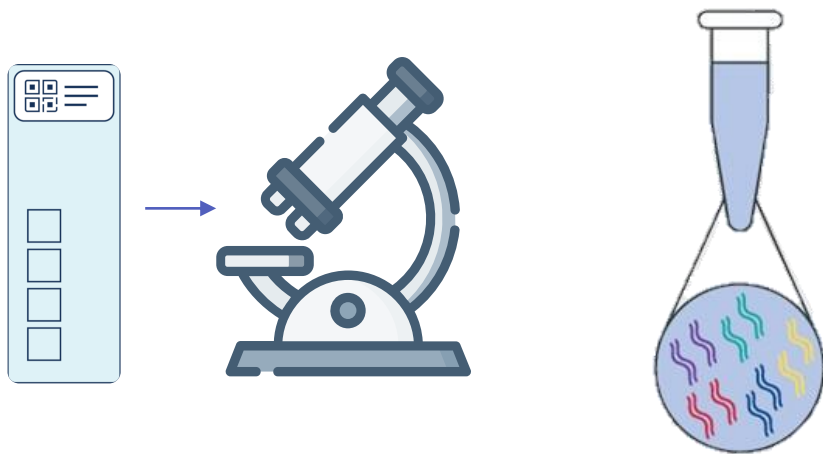
WORK FLOW

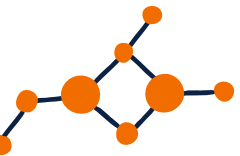
Cố định, nhuộm &
chụp ảnh

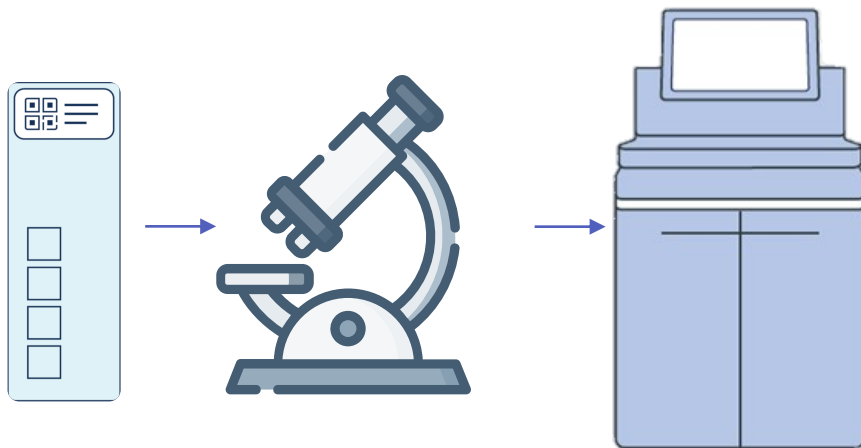
WORK FLOW

Gắn thẻ & Chuẩn bị
thư viện

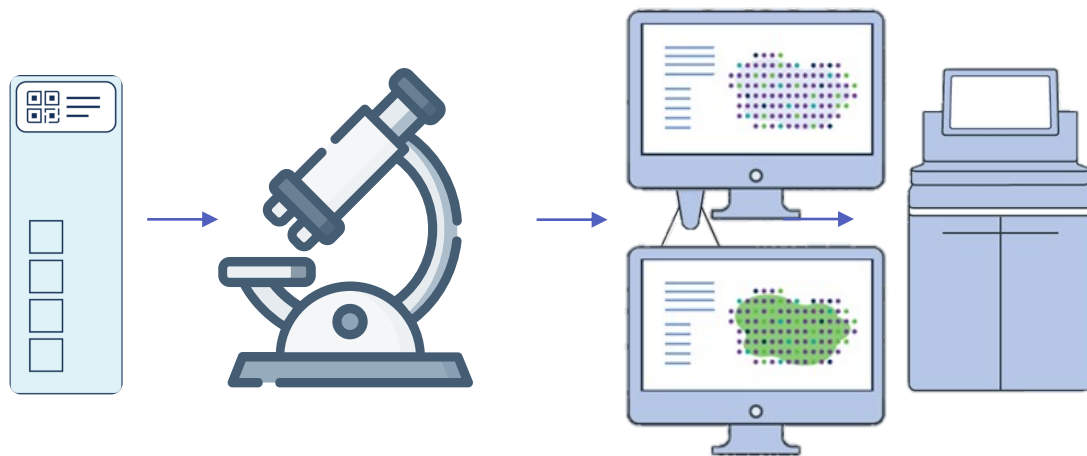

WORK FLOW

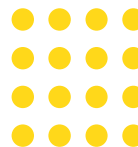
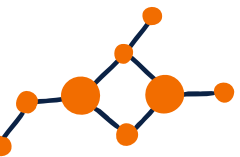

Giải trình tự

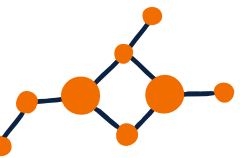
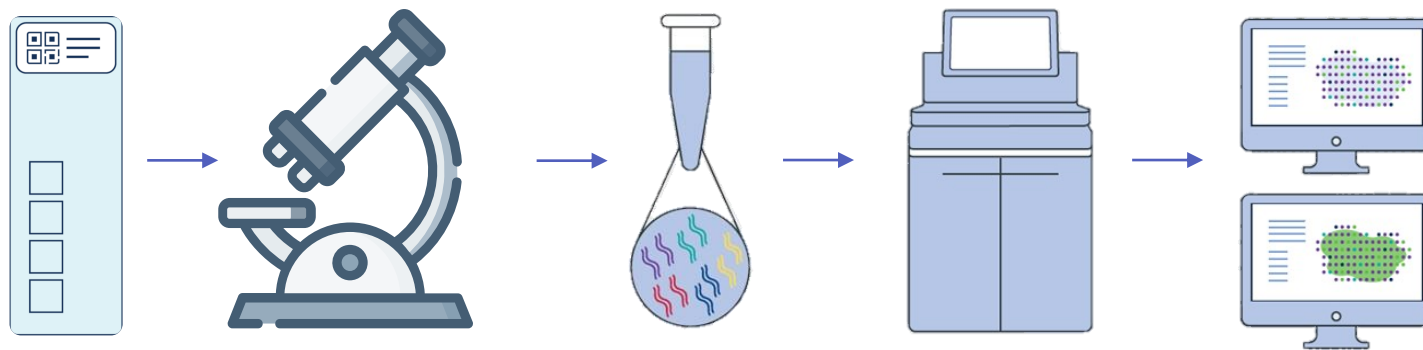
WORK FLOW

Phân tích và hiển thị
dữ liệu

WORK FLOW

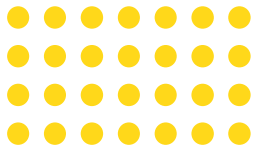
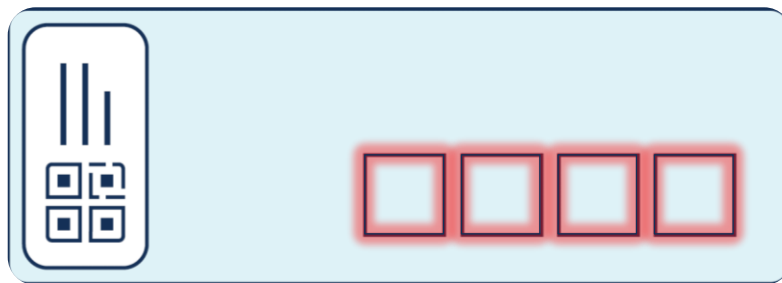

CHUẨN BỊ MẪU

VÙNG BẮT

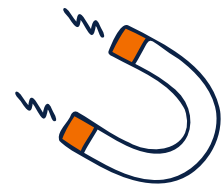
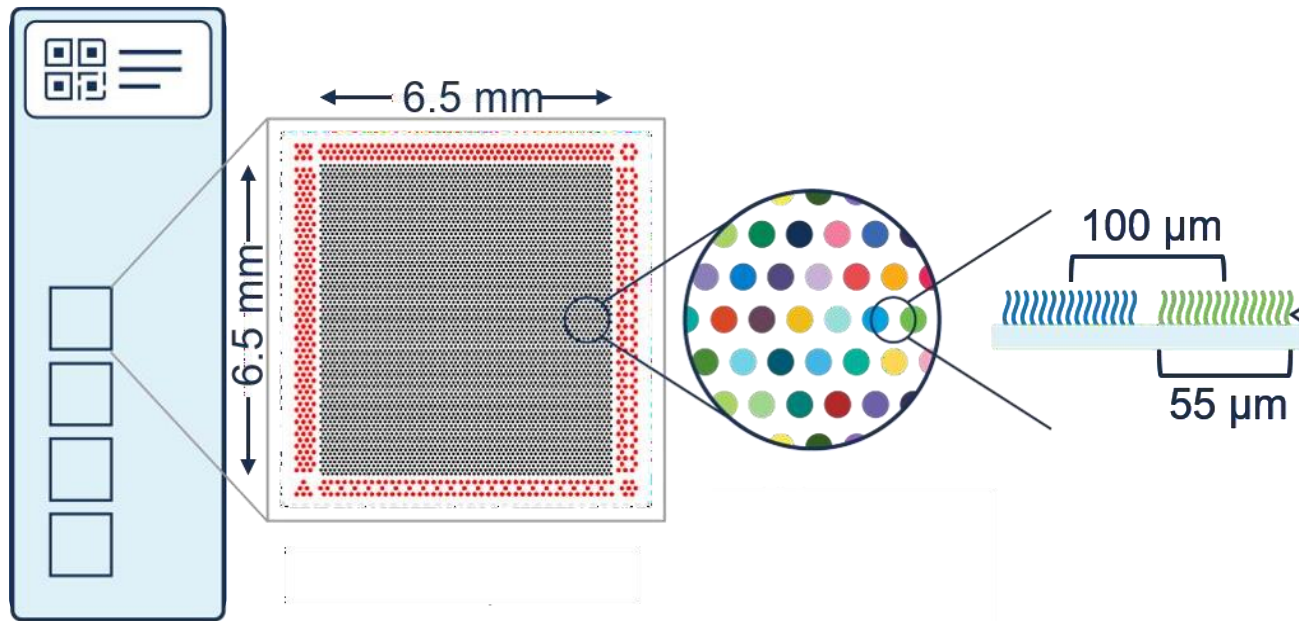

Vùng bắt (Capture Areas) trên mỗi tấm kính Visium (tấm kính biểu hiện gene theo cấu trúc không gian)

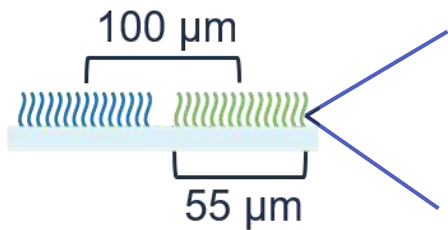

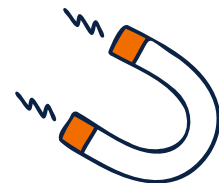
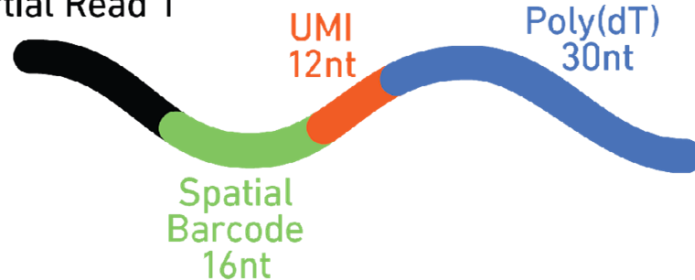
CHUẨN BỊ MẪU

CHUẨN BỊ MẪU

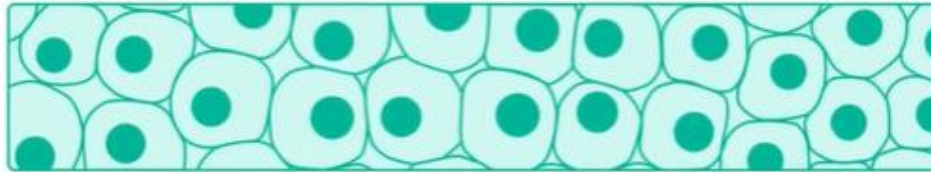
Partial Read 1

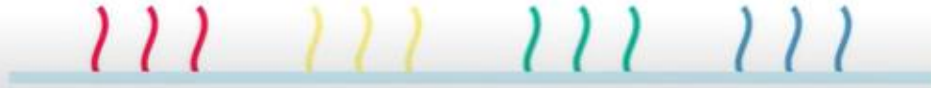
CHUẨN BỊ MẪU

10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

Tissue

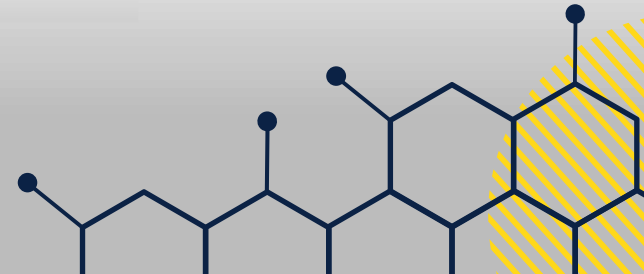
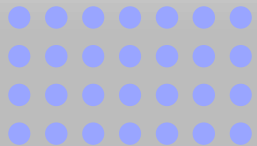

Slide

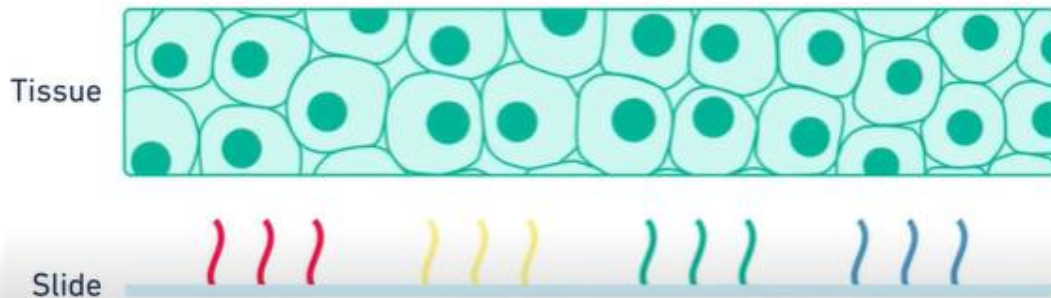
Mô

Mô được đặt trên mỗi
vùng bắt của tấm kính
Visium

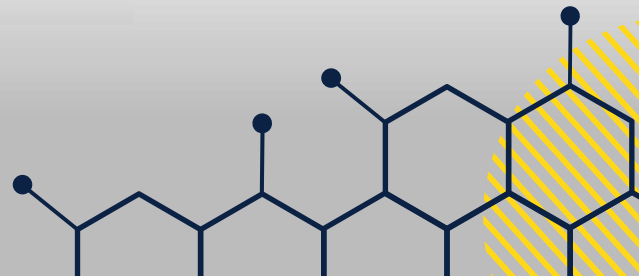
CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

Mô

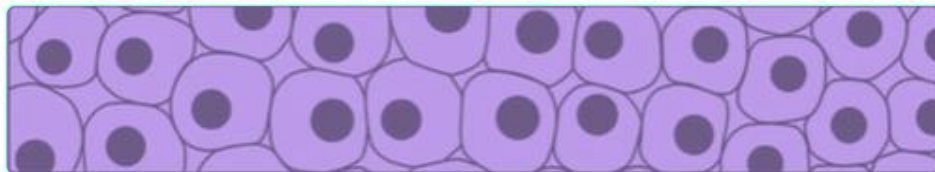
Sau đó, mô sẽ được cố định bởi methanol

CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

Tissue

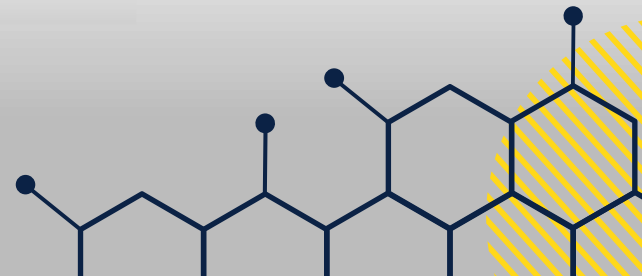
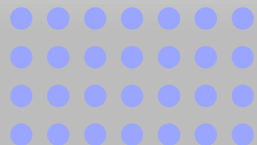
Slide

Mô đã được nhuộm

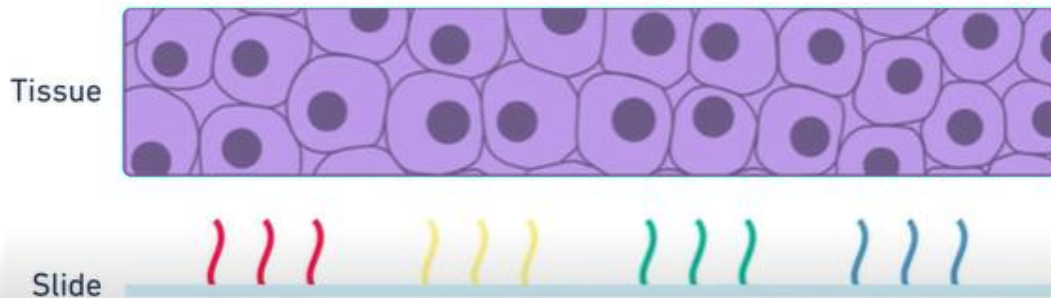
MÔ

Mô sẽ được nhuộm
bằng hematoxylin &
eosin

CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

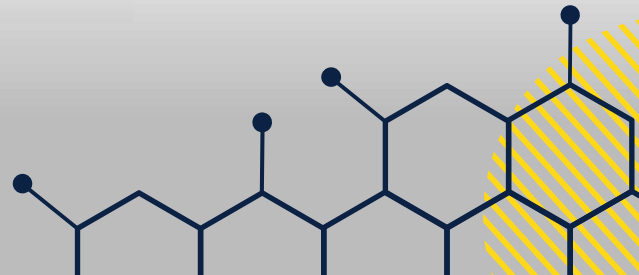
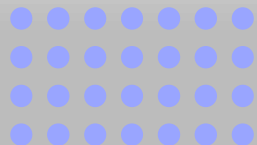
10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

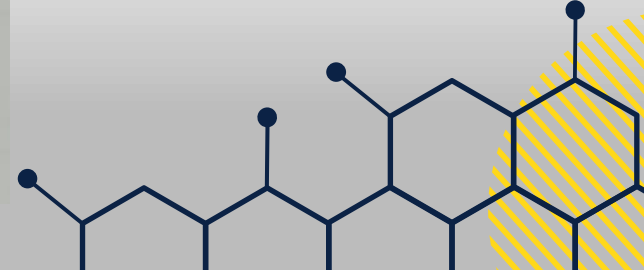
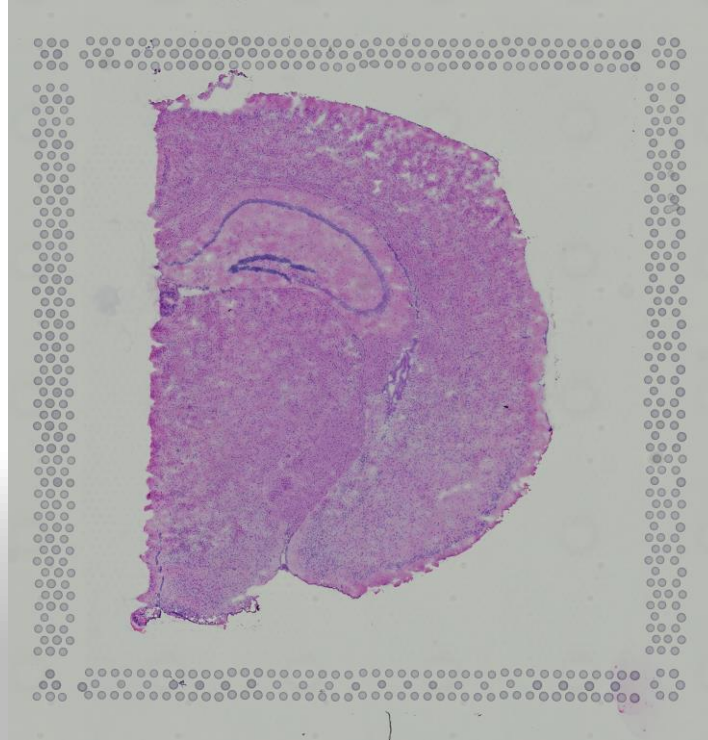
Mô đã được chụp ảnh trường sáng

Mô

Sau đó, mô sẽ được chụp ảnh với chế độ trường sáng để lấy được hình ảnh H&E của mô

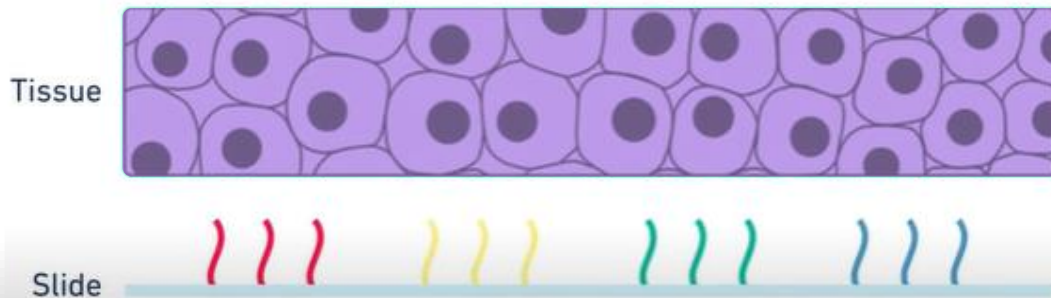

CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

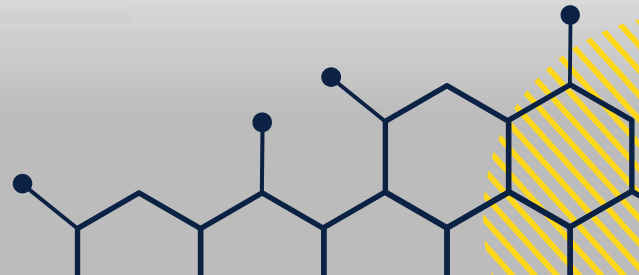
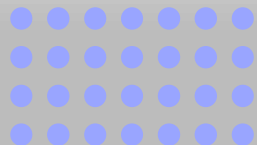
10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

Mô đã được chụp ảnh trường sáng

Mô

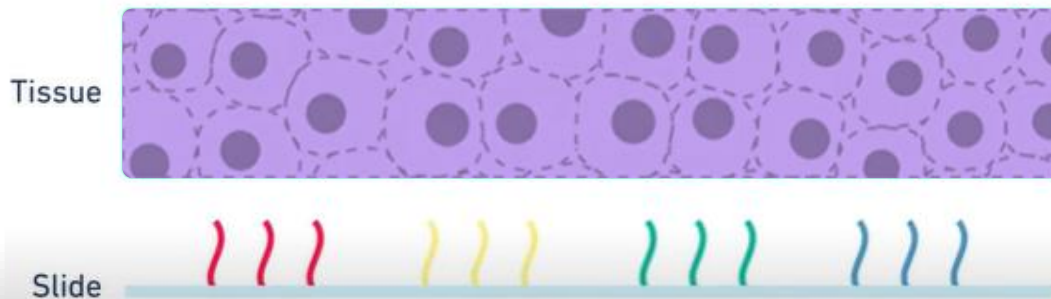
Sau đó, mô sẽ được chụp ảnh với chế độ trường sáng để lấy được hình ảnh H&E của mô

CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

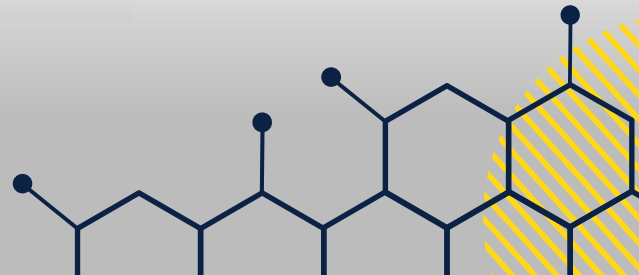
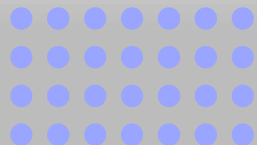
10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

Mô đã được thẩm thấu

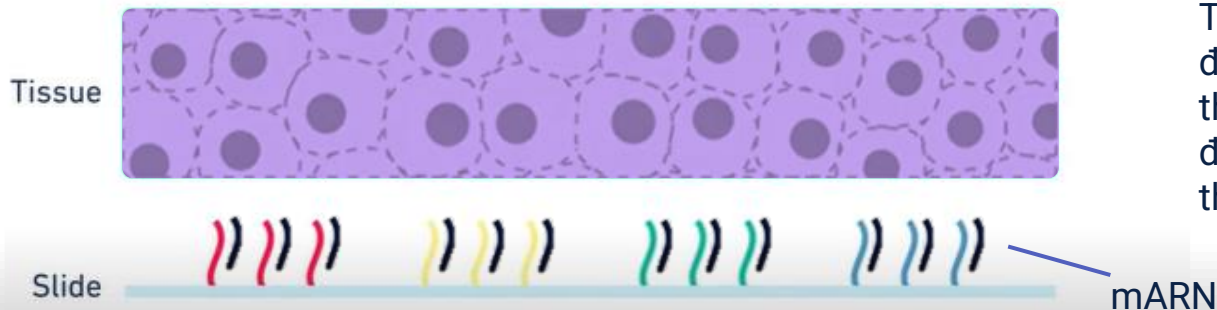
MÔ

Enzyme thẩm thấu làm cho màng tế bào có thể thẩm thấu được, từ đó mRNA có thể thoát ra được

CỐ ĐỊNH, NHUỘM VÀ CHỤP ẢNH

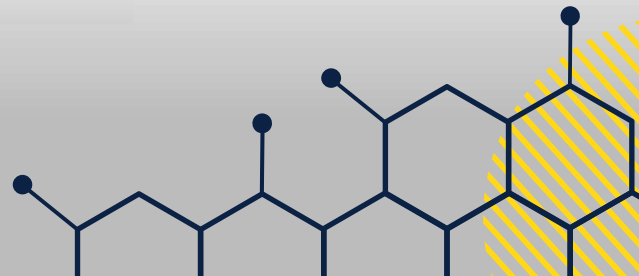
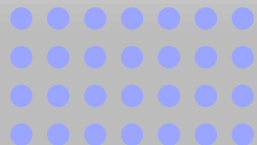
10x Visium Technology for Spatial Transcriptomics

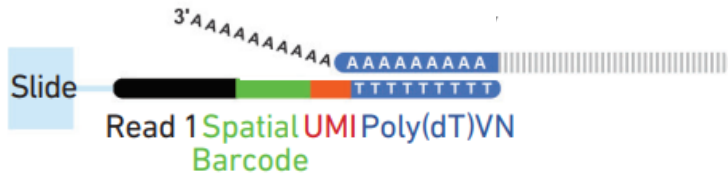
Mô đã được thẩm thấu

TISSUE

Tissue Optimization – để xác định thời gian thẩm thấu tối ưu và đảm bảo sự tương thích của mô

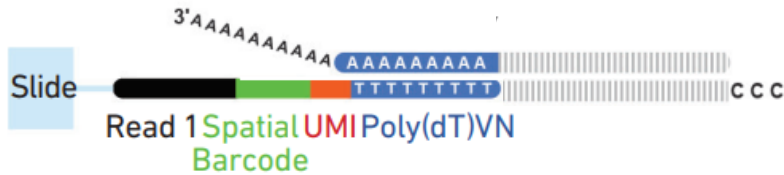
GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Đuôi poly(dT) của primer
bắt giữ đuôi poly(A) của
mARN

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Một quá trình phiên mã ngược diễn ra với enzyme RT của 10X Genomics tạo ra mạch đơn cDNA đầu tiên và gắn trên primer. Enzyme này có đặc điểm tự động gắn thêm một số nucleotide C vào đầu 3' của cDNA sau khi đã đi hết chiều dài của mARN

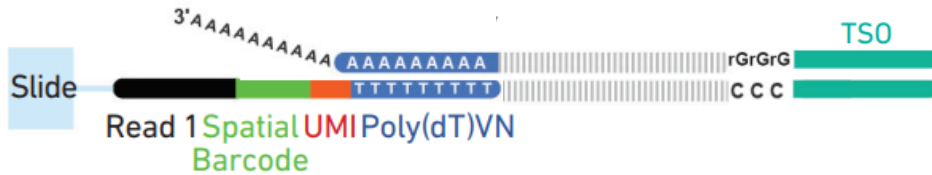
GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Đuôi poly(C) của cDNA sẽ tiếp tục bắt cặp với đuôi poly(rG) của 1 trình tự gọi là TSO (Template Switch Oligo)

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Enzyme RT sẽ mở rộng phiên mã, sử dụng TSO làm khuôn mới và tiếp tục tổng hợp kéo dài cDNA

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Slide

Lúc này, mARN bị bắt giữ sẽ bị biến tính và trôi đi, để lại mạch đơn cDNA đầu tiên gắn cố định trên spot

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Một phản ứng tổng hợp mạch bổ sung diễn ra để lấy mạch đơn primer thứ hai, sử dụng TSO làm khuôn

Slide

Second Strand Primer

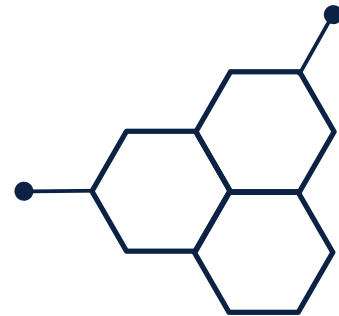

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Từ đó tổng hợp mạch đơn
thứ hai

Slide

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

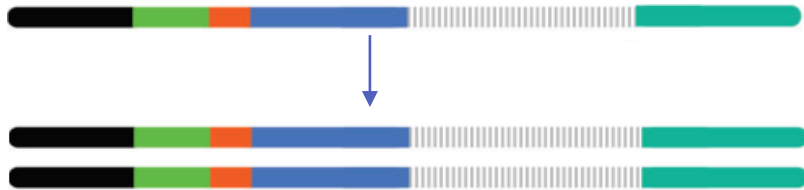
Slide

Sau khi tổng hợp, mạch đơn cDNA thứ hai mang spatial barcode bị biến tính và thu hồi, sau đó mang đi khuếch đại bằng PCR để chuẩn bị thư viện cho giải trình tự

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

cDNA được định lượng số lượng cycle khuếch đại được xác định bởi qPCR. Sau đó, mạch đơn cDNA sẽ được khuếch đại bởi RT-PCR với số cycle đã được xác định.

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

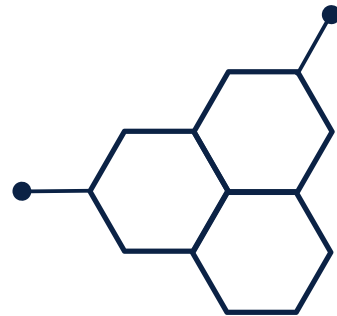
Enzyme phân mảnh cùng với SPRI cleanup cắt đi đoạn cDNA mang thông tin. Đoạn thông tin được giữ lại dài khoảng 100-400 nucleotides, tương ứng với 100-400 nucleotides ở đầu 3' của mRNA

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Gắn trình tự Read 2
vào cDNA

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

1 trình tự chỉ số duy nhất (i5) được gắn vào đầu 5' của một mạch cDNA
1 trình tự chỉ số duy nhất (i7) được gắn vào đầu 5' của mạch cDNA còn lại

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

1 trình tự chỉ số duy nhất (i5) được gắn vào đầu 5' của một mạch cDNA
1 trình tự chỉ số duy nhất (i7) được gắn vào đầu 5' của mạch cDNA còn lại

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

Thư viện cuối cùng
bao gồm trình tự P5
và P7 adapter để
giải trình tự trong
công nghệ của
Illumina

GẮN THẺ VÀ CHUẨN BỊ THƯ VIỆN

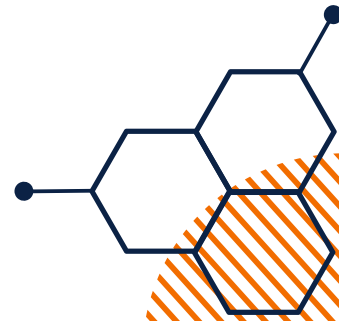

P5	i5	TruSeq Read 1	Spatial BC	UMI	Poly (dT)VN	Insert sequence	TruSeq Read 2	i7	P7
29	10	33	16	12	30	100 ~ 400	34	10	24

300 ~ 600 bp

CẤU TRÚC THƯ VIỆN
SPATIAL 3' GENE
EXPRESSION

Sử dụng 2 chỉ số

GIẢI TRÌNH TỰ

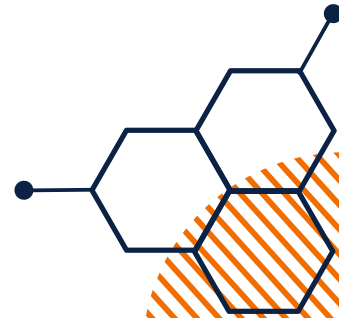

P5	i5	TruSeq Read 1	Spatial BC	UMI	Poly (dT)VN	Insert sequence	TruSeq Read 2	i7	P7
29	10	33	16	12	30	100 ~ 400	34	10	24

300 ~ 600 bp

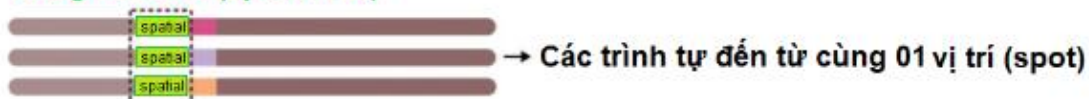
Mỗi trình tự có 4 thông tin quan trọng

- Chỉ số
- Barcode không gian đại diện cho spot
- Trình tự mang thông tin đầu 3' của mRNA
- UMI

GIẢI TRÌNH TỰ

Cùng barcode (spatial BC)

Cùng barcode, transcript giống nhau, khác UMI

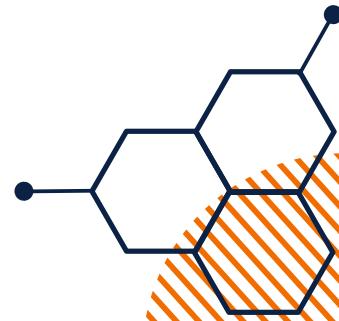
Cùng barcode, transcript giống nhau, cùng UMI

Hình 6. Cách thức sử dụng Spatial Barcode và UMI để phân tích dữ liệu

Mỗi trình tự có 4 thông tin quan trọng

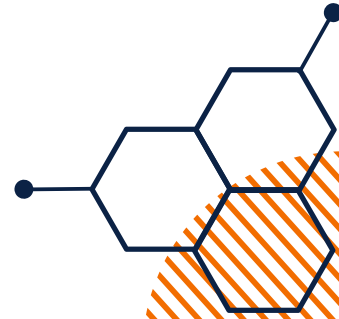
- Chỉ số
- Barcode không gian đại diện cho spot
- Trình tự mang thông tin đầu 3' của mRNA
- UMI

GIẢI TRÌNH TỰ

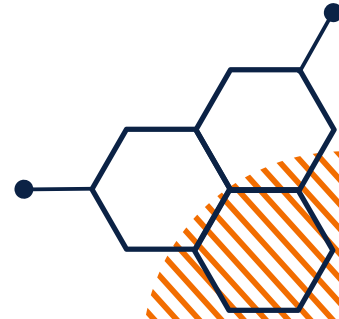
Sau khi có thư viện 10x, ta đưa vào máy Illumina để giải trình tự. Máy Illumina tạo ra file .bcl dưới định dạng binary và con người không đọc được. File .bcl là input đưa vào spaceranger mkfastq

GIẢI TRÌNH TỰ

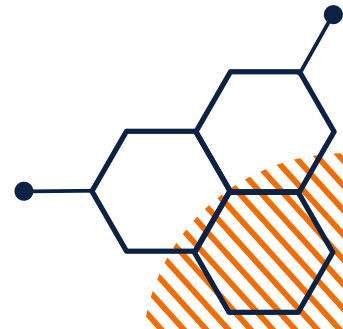
Spaceranger mkfastq sẽ giải ghép trên flow cell đó, được 2 library là library 1 và library 2, với library 2 đọc được trên 2 lanes 1 và 2 và tạo ra các file fastq.

GIẢI TRÌNH TỰ

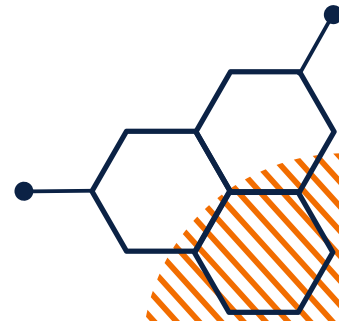
Sau khi chạy spaceranger
mkfastq, ta chạy mỗi pipeline
spaceranger trên một library

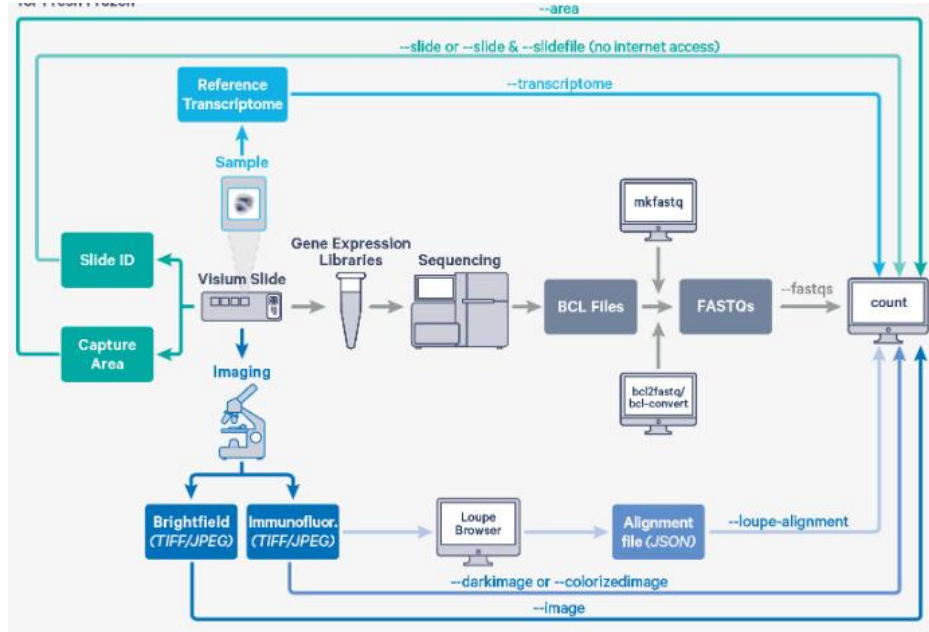
GIẢI TRÌNH TỰ

Output của spaceranger mkfastq là các file fastq, file fastq này sẽ trở thành 1 trong những input cho spaceranger count pipeline.

GIẢI TRÌNH TỰ

Spaceranger count được chạy trên mỗi vùng bắt trên lăng kính Visium. Input cần thiết bao gồm:

- File fastq cho một capture area
- Hình ảnh tương ứng với capture area đó ở định dạng TIFF, QTIFF hoặc JPEG
- File GPR về bố cục của slide, về cụ thể tọa độ của các spot, thể hiện bởi slide serial number và capture area arguments
- Hệ phiên mã tham chiếu cho loài mà mẫu được lấy

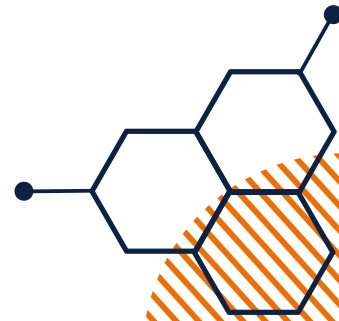

GIẢI TRÌNH TỰ

```
V1_Adult_Mouse_Brain
├─ _cmdline
├─ _filelist
├─ _finalstate
├─ _invocation
├─ _jobmode
├─ _log
├─ _mrosource
├─ outs
├─ _perf
├─ _sitecheck
├─ SPATIAL_RNA_COUNTER_CS
├─ _tags
├─ _timestamp
├─ _uuid
├─ V1_Adult_Mouse_Brain.mri.tgz
├─ _vdrkill
└─ _versions
```

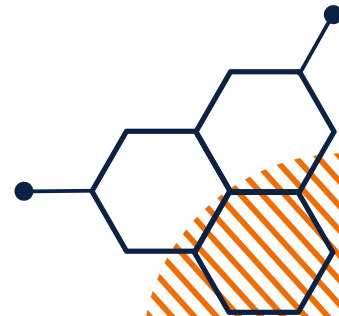
Sau khi chạy spaceranger count pipeline, tại thư mục làm việc hiện tại sẽ có thêm folder output, bao gồm metadata và các file output được tạo ra từ spaceranger count pipeline

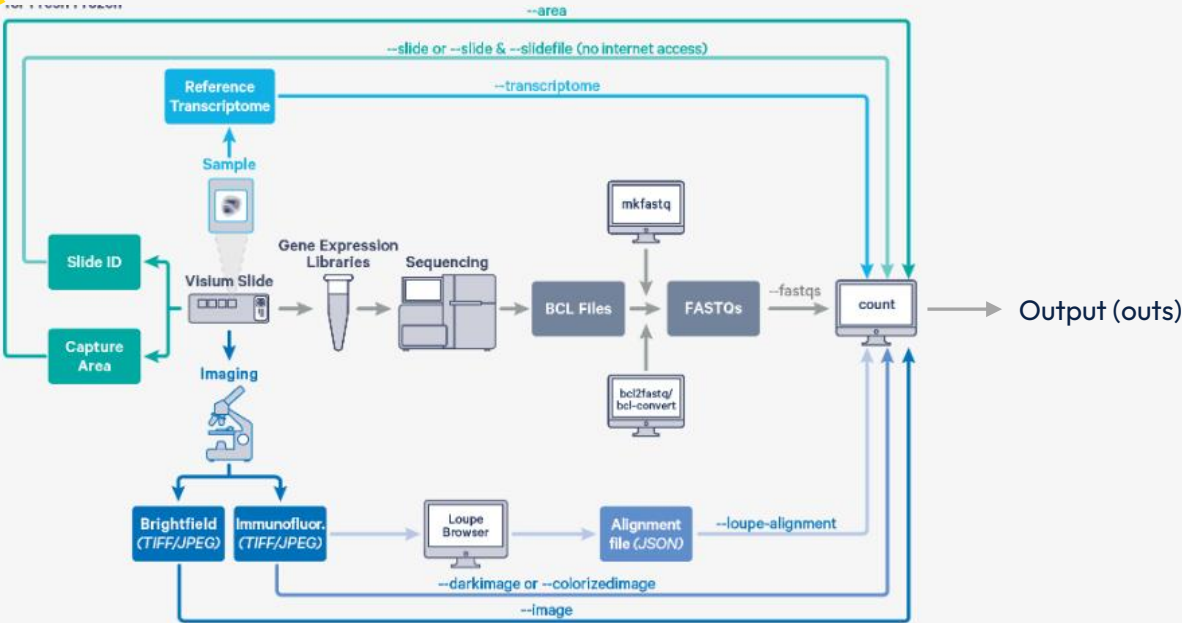
GIẢI TRÌNH TỰ

```
V1_Adult_Mouse_Brain
├── _cmdline
├── _filelist
├── _finalstate
├── _invocation
├── _jobmode
├── _log
├── _mnosource
├── outs
├── _perr
├── _sitecheck
├── SPATIAL_RNA_COUNTER_CS
├── _tags
├── _timestamp
├── _uuid
├── V1_Adult_Mouse_Brain.mri.tgz
├── _vdrkill
└── _versions
```

CÁC FILE OUTPUT

GIẢI TRÌNH TỰ

Output	Description
web_summary.html	Tóm tắt dữ liệu với những hình ảnh, chỉ số và biểu đồ có thể sử dụng cho đánh giá chất lượng, lỗi và cảnh báo liên quan đến chất lượng dữ liệu
metrics_summary.csv	Chỉ số cho việc đánh giá chất lượng
cloupe.cloupe	File Loupe Browser cho việc trực quan hóa và phân tích dữ liệu
analysis/	
spatial/spatial_enrichment.csv	Kết quả phân tích thứ cấp (clustering, DGE, Moran's I)
spatial/	Bao gồm các file hình ảnh Visium và file miêu tả vị trí spot barcode
molecule_info.h5	Thông tin mức độ phân tử sử dụng trong các pipeline bổ sung (spaceranger aggr, spaceranger targeted-compare)
Barcoded BAM (optional)	
possorted_genome_bam.bam	
possorted_genome_bam.bai	Read alignment files
possorted_genome_bam.csi	
Filtered GEX Matrix	
MEX: filtered_feature_bc_matrix/	Ma trận barcode-feature chỉ bao gồm các barcode liên kết với mô, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc
HDF5: filtered_feature_bc_matrix.h5	
Unfiltered GEX Matrix	
MEX: raw_feature_bc_matrix/	Ma trận barcode-feature bao gồm cả barcode liên kết với mô và barcode liên kết với background, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python
HDF5: raw_feature_bc_matrix.h5	

GIẢI TRÌNH TỰ

Output (outs)

Output	Description
web_summary.html	Tóm tắt dữ liệu với những hình ảnh, chỉ số và biểu đồ có thể sử dụng cho đánh giá chất lượng, lỗi và cảnh báo liên quan đến chất lượng dữ liệu
metrics_summary.csv	Chỉ số cho việc đánh giá chất lượng
cloupe.cloupe	File Loupe Browser cho việc trực quan hóa và phân tích dữ liệu
analysis/	Kết quả phân tích thứ cấp (clustering, DGE, Moran's I)
spatial/spatial_enrichment.csv	
spatial/	Bao gồm các file hình ảnh Visium và file miêu tả vị trí spot barcode
molecule_info.h5	Thông tin mức độ phân tử sử dụng trong các pipeline bổ sung (spaceranger agg, spaceranger targeted-compare)
Barcoded BAM (optional)	Read alignment files
possorted_genome_bam.bam	
possorted_genome_bam.bai	
possorted_genome_bam.csi	
Filtered GEX Matrix	Ma trận barcode-feature chỉ bao gồm các barcode liên kết với mô, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc
MEX: filtered_feature_bc_matrix/	
HD5F: filtered_feature_bc_matrix.h5	
Unfiltered GEX Matrix	Ma trận barcode-feature bao gồm cả barcode liên kết với mô và barcode liên kết với background, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python
MEX: raw_feature_bc_matrix/	
HD5F: raw_feature_bc_matrix.h5	

Output	Description
web_summary.html	Tóm tắt dữ liệu với những hình ảnh, chỉ số và biểu đồ có thể sử dụng cho đánh giá chất lượng, lỗi và cảnh báo liên quan đến chất lượng dữ liệu
metrics_summary.csv	Chỉ số cho việc đánh giá chất lượng
cloupe.cloupe	File Loupe Browser cho việc trực quan hóa và phân tích dữ liệu
analysis/	Kết quả phân tích thứ cấp (clustering, DGE, Moran's I)
spatial/spatial_enrichment.csv	
spatial/	Bao gồm các file hình ảnh Visium và file miêu tả vị trí spot barcode
molecule_info.h5	Thông tin mức độ phân tử sử dụng trong các pipeline bổ sung (spaceranger agg, spaceranger targeted-compare)

GIẢI TRÌNH TỰ

Output (outs)

Output	Description
web_summary.html	Tóm tắt dữ liệu với những hình ảnh, chỉ số và biểu đồ có thể sử dụng cho đánh giá chất lượng, lỗi và cảnh báo liên quan đến chất lượng dữ liệu
metrics_summary.csv	Chỉ số cho việc đánh giá chất lượng
cloupe.cloupe	File Loupe Browser cho việc trực quan hóa và phân tích dữ liệu
analysis/	
spatial/spatial_enrichment.csv	Kết quả phân tích thứ cấp (clustering, DGE, Moran's I)
spatial/	Bao gồm các file hình ảnh Visium và file miêu tả vị trí spot barcode
molecule_info.h5	Thông tin mức độ phân tử sử dụng trong các pipeline bổ sung (spaceranger aggr, spaceranger targeted-compare)
Barcoded BAM (optional)	
possorted_genome_bam.bam	Read alignment files
possorted_genome_bam.bai	
possorted_genome_bam.csi	
possorted_genome_bam.csi	
Filtered GEX Matrix	
MEX: filtered_feature_bc_matrix/	Ma trận barcode-feature chỉ bao gồm các barcode liên kết với mô, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc
HDSF: filtered_feature_bc_matrix.h5	
Unfiltered GEX Matrix	
MEX: raw_feature_bc_matrix/	Ma trận barcode-feature bao gồm cả barcode liên kết với mô và barcode liên kết với background, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python
HDSF: raw_feature_bc_matrix.h5	

<u>Barcoded BAM (optional)</u>	Read alignment files
possorted_genome_bam.bam	
possorted_genome_bam.bai	
possorted_genome_bam.csi	

GIẢI TRÌNH TỰ

Output (outs)

Output	Description
web_summary.html	Tóm tắt dữ liệu với những hình ảnh, chỉ số và biểu đồ có thể sử dụng cho đánh giá chất lượng, lỗi và cảnh báo liên quan đến chất lượng dữ liệu
metrics_summary.csv	Chỉ số cho việc đánh giá chất lượng
cloupe.cloupe	File Loupe Browser cho việc trực quan hóa và phân tích dữ liệu
analysis/	Kết quả phân tích thứ cấp (clustering, DGE, Moran's I)
spatial/spatial_enrichment.csv	
spatial/	Bao gồm các file hình ảnh Visium và file miêu tả vị trí spot barcode
molecule_info.h5	Thông tin mức độ phân tử sử dụng trong các pipeline bổ sung (spaceranger agg, spaceranger targeted-compare)
Barcoded BAM (optional)	
possorted_genome_bam.bam	Read alignment files
possorted_genome_bam.bai	
possorted_genome_bam.csi	
Filtered GEX Matrix	
MEX: filtered_feature_bc_matrix/	Ma trận barcode-feature chỉ bao gồm các barcode liên kết với mô, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python
HD5F: filtered_feature_bc_matrix.h5	
Unfiltered GEX Matrix	
MEX: raw_feature_bc_matrix/	Ma trận barcode-feature bao gồm cả barcode liên kết với mô và barcode liên kết với background, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python
HD5F: raw_feature_bc_matrix.h5	

Filtered GEX Matrix

MEX:

filtered_feature_bc_matrix/

HD5F:

filtered_feature_bc_matrix.h5

Ma trận barcode-feature chỉ bao gồm các barcode liên kết với mô, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python

Unfiltered GEX Matrix

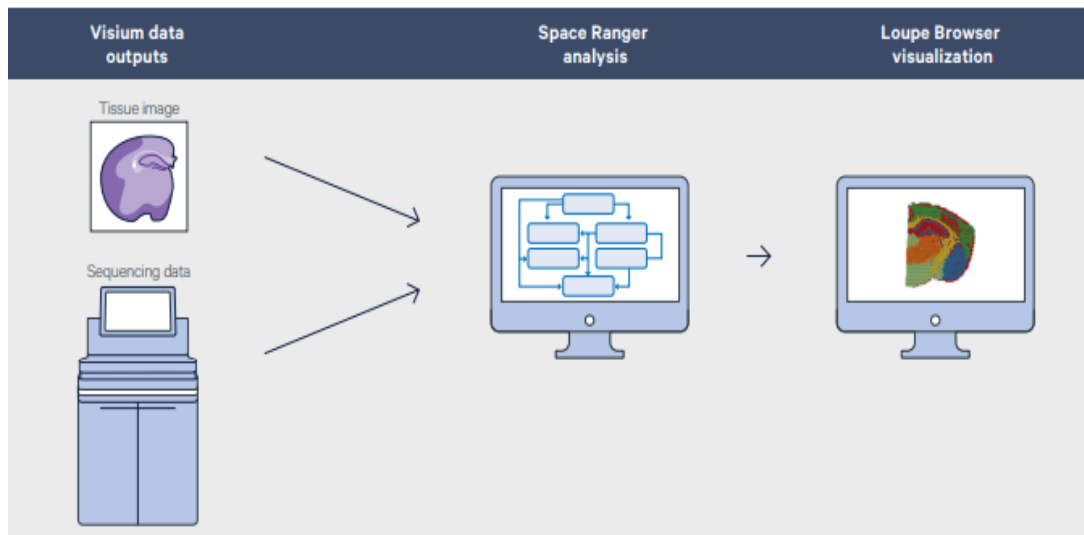
MEX: raw_feature_bc_matrix/

HD5F:

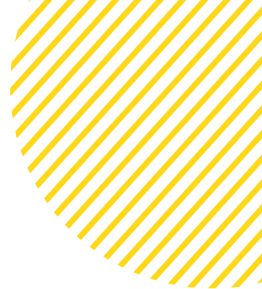
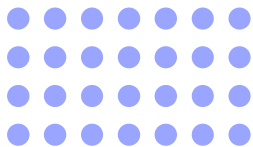
raw_feature_bc_matrix.h5

Ma trận barcode-feature bao gồm cả barcode liên kết với mô và barcode liên kết với background, sau đó được sử dụng để phân tích bằng R hoặc Python

PHÂN TÍCH VÀ HIỂN THỊ DỮ LIỆU

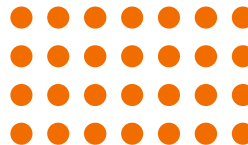

Sử dụng phần mềm Space Ranger để xử lý dữ liệu biểu hiện gene theo không gian và hiển thị kết quả với trình duyệt Loupe

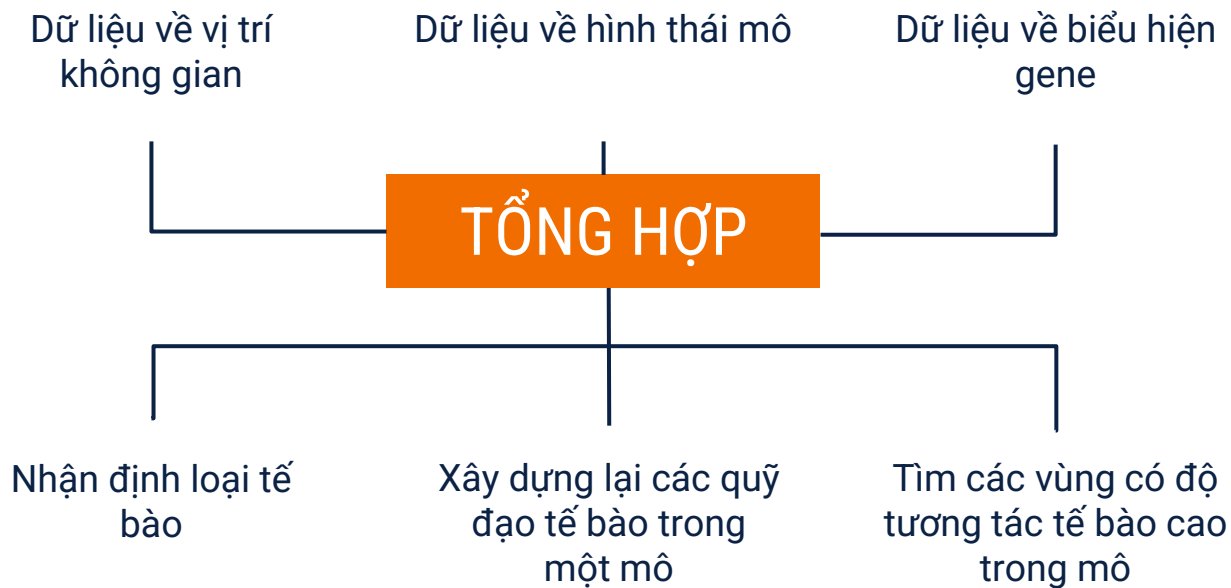
STLEARN

Một phương pháp ứng dụng phân tích tổng hợp dữ liệu về phiên mã không gian

STLEARN

STLEARN WORKFLOW

CHUẨN HÓA DỮ LIỆU

Bằng cách điều chỉnh hình thái

01

02

QUỸ ĐẠO KHÔNG GIAN

Tìm mối quan hệ giữa các loại tế bào

03

04

PHÂN CỤM THEO KHÔNG GIAN

Tìm các cụm được xác định theo không gian và hệ phiên mã

TƯƠNG TÁC TẾ BÀO

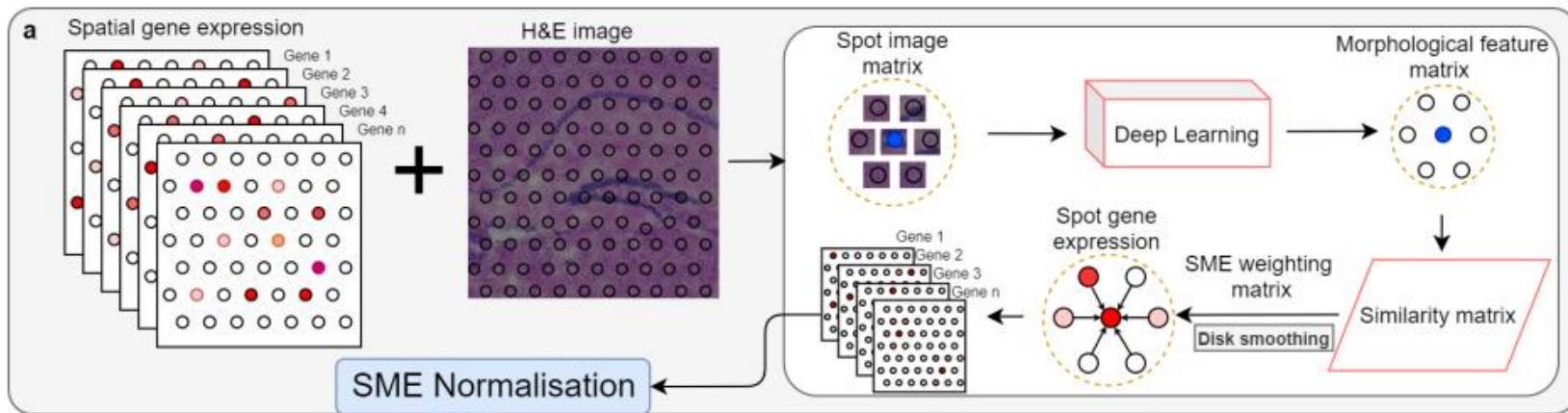
Tìm ra các điểm có tương tác nổi bật trên toàn bộ mô

STLEARN WORKFLOW

- Chuẩn hóa SME sử dụng vị trí không gian và khoảng cách hình thái để chuẩn hóa dữ liệu biểu hiện gene
- Thay đổi giá trị biểu hiện gene trong một spot dựa trên giá trị biểu hiện của gene đó trong các spot lân cận với phạm vi bán kính d

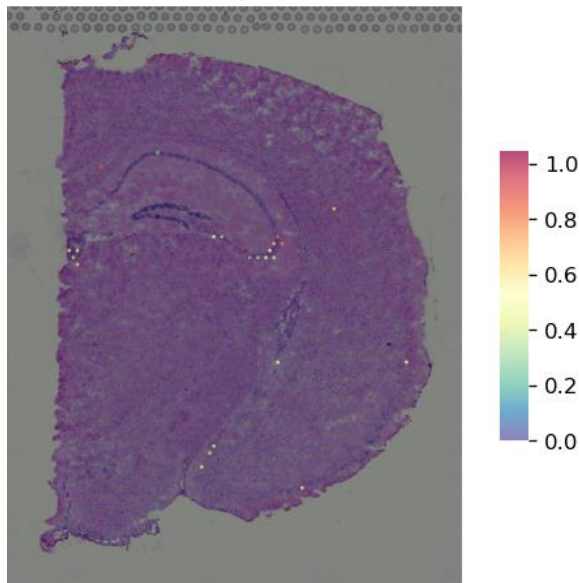
CHUẨN HÓA DỮ LIỆU

01

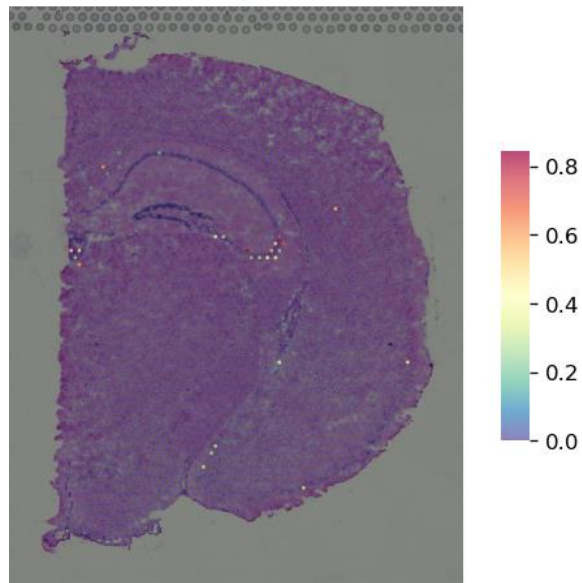
STLEARN WORKFLOW

Lhfp11

Chuẩn hóa với thư viện scanpy

Lhfp11

Chuẩn hóa với SME

STLEARN WORKFLOW

CHUẨN HÓA DỮ LIỆU

Bằng cách điều chỉnh hình thái

01

02

QUỸ ĐẠO KHÔNG GIAN

Tìm mối quan hệ giữa các loại tế bào

03

04

PHÂN CỤM THEO KHÔNG GIAN

Tìm các cụm được xác định theo không gian và hệ phiên mã

TƯƠNG TÁC TẾ BÀO

Tìm ra các điểm có tương tác nổi bật trên toàn bộ mô

STLEARN WORKFLOW

02

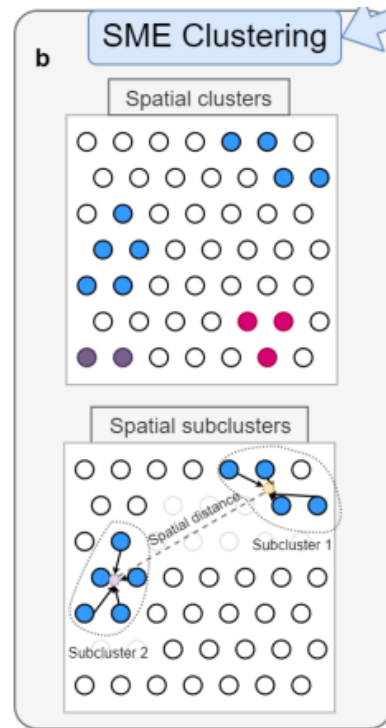
PHÂN CỤM THEO KHÔNG GIAN

Global Clustering

- Sử dụng ma trận đã được chuẩn hóa SME
- Từ đây có thể áp dụng K-means clustering, hoặc tạo ra sơ đồ k-Nearest-neighbor và áp dụng Louvain clustering

Local Clustering

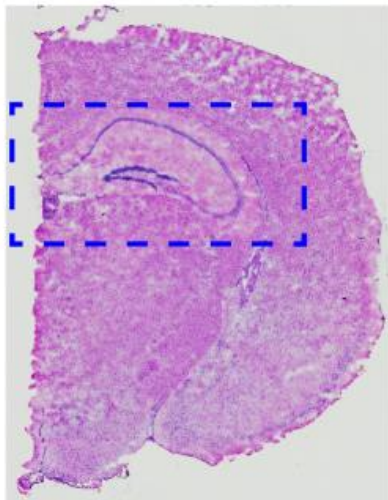
- Tại đây, thông tin về vị trí không gian được sử dụng để tìm những sub-clusters từ clusters đã được phân cụm ở bước trên mà có thể ở hai vị trí khác nhau

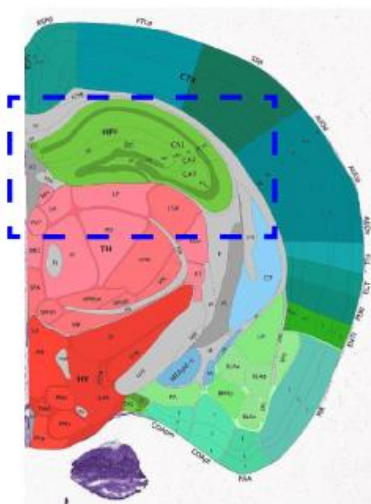
STLEARN WORKFLOW

a

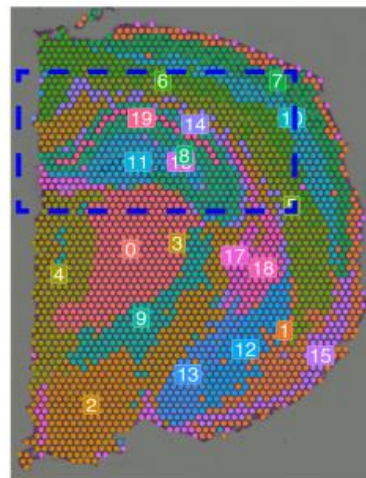
Original H&E image

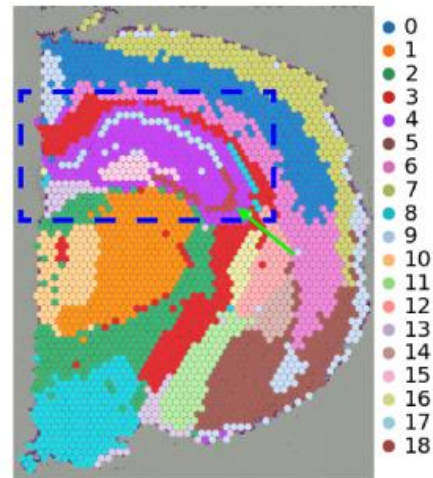
Allen mouse brain atlas

Seurat

SMEclust

STLEARN WORKFLOW

CHUẨN HÓA DỮ LIỆU

Bằng cách điều chỉnh hình thái

01

02

PHÂN CỤM THEO KHÔNG GIAN

Tìm các cụm được xác định theo không gian và hệ phiên mã

03

QUỸ ĐẠO KHÔNG GIAN

Tìm mối quan hệ giữa các loại tế bào

04

TƯƠNG TÁC TẾ BÀO

Tìm ra các điểm có tương tác nổi bật trên toàn bộ mô

STLEARN WORKFLOW

Thuật toán phân tích quỹ đạo Pseudo-Space-Time (PST)

Cho hai tập spots U và V với trung tâm lần lượt là u và v , tính khoảng cách pseudo-space-time kết hợp bởi khoảng cách vật lí với khoảng cách biểu hiện gene, với ω phản ánh sự cân bằng giữa hai thành phần trên

- Pseudo-time-distance:

$$d_{DPT(u,v)} = |DPT_u - DPT_v|$$

- Spatial distance:

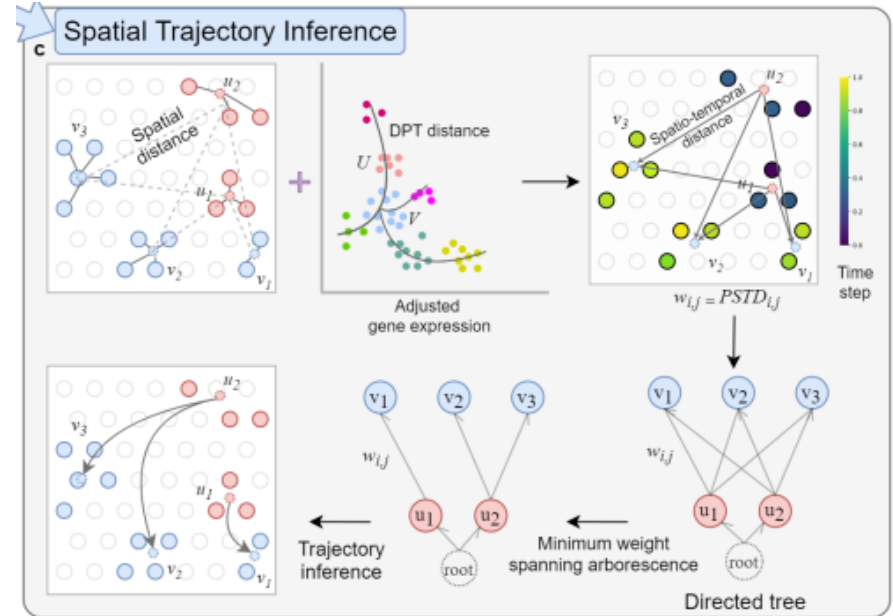
$$d_{S(u,v)} = \sqrt{(v_1 - u_1)^2 + (u_2 - v_2)^2}$$

- Pseudo-space-time distance:

$$PSTD_{u,v} = d_{DPT} \cdot \omega + d_S \cdot (1 - \omega), \omega \in [0; 1]$$

QUỸ ĐẠO KHÔNG GIAN

03

STLEARN WORKFLOW

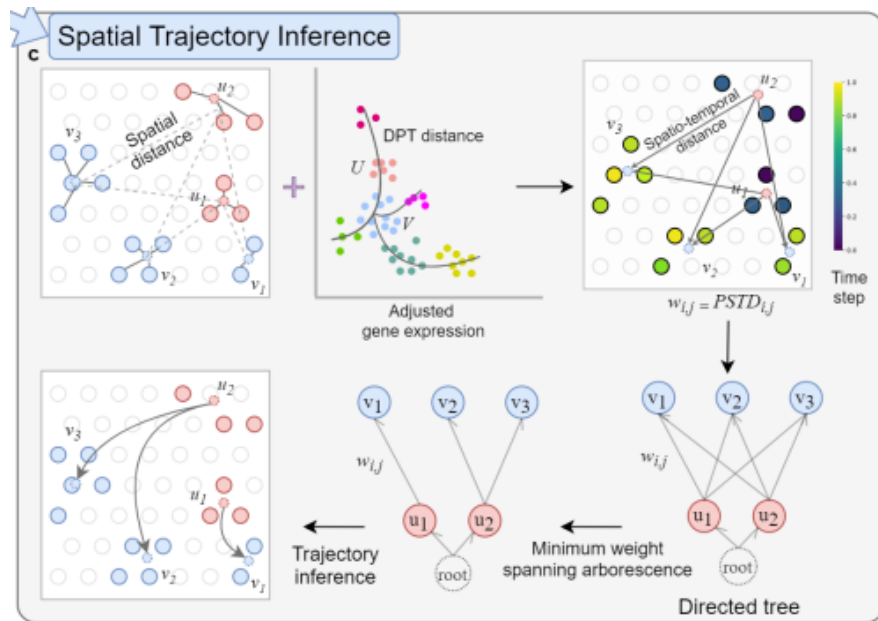
Thuật toán phân tích quỹ đạo
Pseudo-Space-Time (PST)

QUỸ ĐẠO KHÔNG GIAN

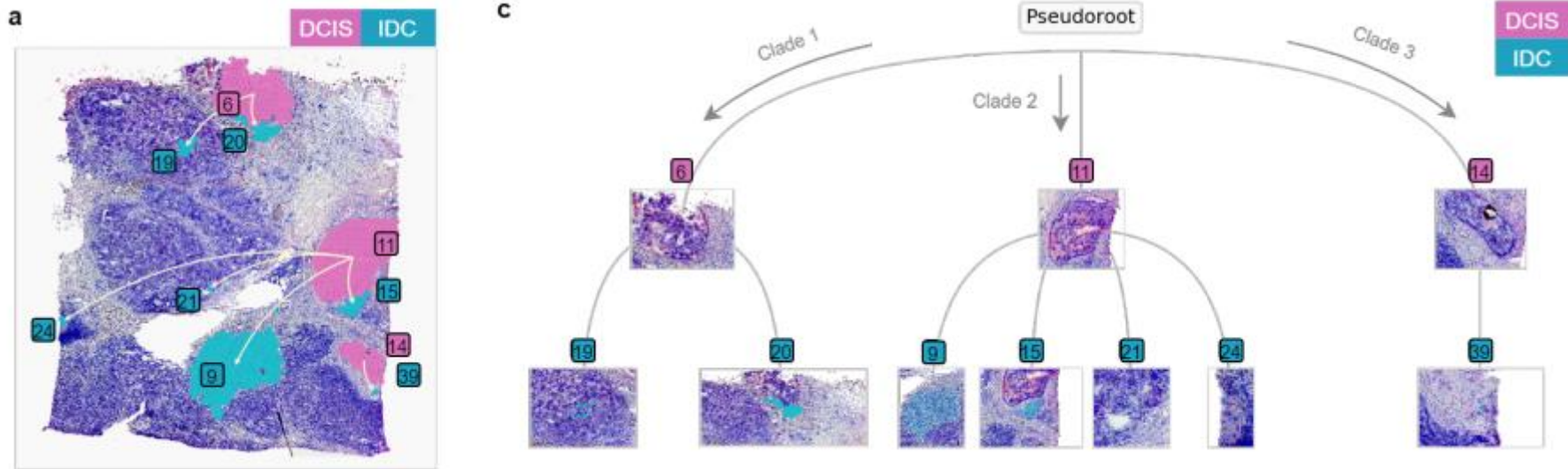
03

Với ma trận PSTD, ta xây dựng một đồ thị có hướng, sau đó tối ưu đồ thị để tìm ra đường ngắn nhất, gốc và nhánh (quỹ đạo cần tìm).

Các đường thẳng minh họa mối quan hệ về mặt phiên mã không gian giữa 1 cặp cụm. Hướng của quỹ đạo được xác định bởi khoảng cách DPT. Nếu khoảng cách DPT > 0 thì là hướng thuận, nếu < 0 thì là hướng nghịch.

STLEARN WORKFLOW

Minh họa quỹ đạo của vùng Ung thư biểu mô tuyến vú thể ống tuyến không xâm nhập (DCIS) và Ung thư biểu mô ống dẫn sữa xâm lấn (IDC)

STLEARN WORKFLOW

CHUẨN HÓA DỮ LIỆU

Bằng cách điều chỉnh hình thái

01

02

PHÂN CỤM THEO KHÔNG GIAN

Tìm các cụm được xác định theo không gian và hệ phiên mã

03

QUỸ ĐẠO KHÔNG GIAN

Tìm mối quan hệ giữa các loại tế bào

04

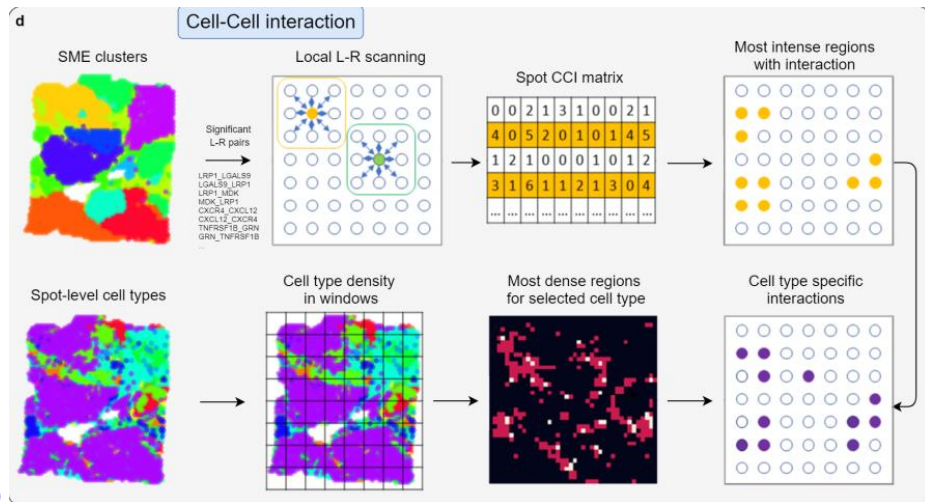
TƯƠNG TÁC TẾ BÀO

Tìm ra các điểm có tương tác nổi bật trên toàn bộ mô

STLEARN WORKFLOW

04

TƯƠNG TÁC TẾ BÀO

- Đầu tiên, ta áp dụng CellPhoneDB vào kết quả phân cụm SME để tìm các cặp phối tử-thụ thể (L-R) nổi bật
- Ta tính điểm về mức độ cùng biểu hiện cặp L-R tại tất cả các điểm, sau đó phân cụm dựa trên tương tác L-R
- Tiếp theo, sự đa dạng của loại tế bào được tính dựa trên số loại tế bào trên một vùng đơn vị của mô
- Cuối cùng, kết hợp dữ liệu về sự đa dạng và dữ liệu về biểu hiện L-R, ta tìm ra được những vùng có khả năng tương tác cao nhất (những vùng có tương tác L-R cao và đa dạng loại tế bào)

THANKS FOR LISTENING